

Sammanställning av enkät till unga om utvecklingsplan hälso- och sjukvård

I samband av revideringen av hälso- och sjukvårdens utvecklingsplan i Region Värmland fick barnrättstrateg i Region Värmland Sara Emsevik och projektledare Lisa Lyckborn i uppdrag att hämta in ungas röster om framtidens hälso- och sjukvård. Uppdraget kom från Anna Frödin och Lars Gohde. Sara och Lisa sammanfattade resultatet.

För att genomföra detta kontaktades tre gymnasieskolor i Karlstads kommun och man fick komma till Nobelgymnasiet och Tingvallagymnasiet i maj 2024. Nobel har yrkesinriktade program och Tingvalla har både yrkesinriktade och studieförberedande program. Uppdraget genomfördes uppdraget genom att vara tre timmar i skolans cafeterior: 1,5 h på Nobel och 1,5 h på Tingvalla. Vid tillfällena hade Sara och Lisa med sig information om varför de var där samt en QR-kod som eleverna skannade för att komma till enkäten. 80 ungdomar svarade.

Frågorna som ställdes:

- Vad är viktigt för att du ska må bra?
- Vad kan du själv göra för att må bra och hålla dig frisk?
- Vad behöver du för stöd och hjälp när du inte mår bra?
- Hur tycker du att sjukvården i Värmland fungerar idag?
- Vad skulle du vilja förbättra?
- Vill du jobba inom hälso- och sjukvården i framtiden? Om ja, varför, om nej, varför inte?
- Finns det något mer du vill tillägga?

De som svarat på enkäten går på gymnasiet och det var helt frivilligt att svara. Eleverna fick frågorna under sin rast och de som ville och hade möjlighet svarade. Det var en jämn könsfördelning bland de svarande och de var från varierade årskurser och program.

Enkätsvaren i sin helhet

Kontakta Sara Emsevik vid hållbarhetsenheten, Region Värmland sara.emsevik@regionvarmland.se

Sammanfattning av resultatet

Eleverna uppger att fysisk aktivitet, sömn, bra mat, träning, relationer och kärlek, trygg miljö i skolan och hemmet, bra arbetsmöjligheter och ingen stress är viktigt för deras välmående. De uppger att de själva kan påverka sin hälsa genom fysisk aktivitet, sömn, bra mat, vara med vänner samt genom vila och återhämtning.

På frågan vad de behöver för stöd och hjälp uttrycker en majoritet av de som svarat att de vill ha någon att prata med, någon som lyssnar samt tillgänglig hälso- och sjukvård. Flertalet upplever idag för långa väntetider samt vårdköer.

De flesta lyfter att de önskar få hjälp snabbare och att kötiderna behöver bli kortare. Flertalet lyfter även att det behövs mer personal inom sjukvården samt bättre arbetsförhållanden och lön för de anställda. På frågan om de skulle vilja jobba inom hälso- och sjukvården svarar de flesta nej, och de anger att det beror på att de upplever jobbet som stressigt med låg lön eller att jobbet inte intresserar dem. De som svarar ja uppger att det är för att de vill hjälpa människor.

Sammanställning av resultat inklusive citat från elever

Fråga 1. Vad är viktigt för att du ska må bra?

Sömn, bra mat, träning, relationer och kärlek, trygg miljö i skolan och hemmet. Bra arbetsmöjligheter och ingen stress.

Citat hämtat ur svaren:

"Att jag blir lyssnad på om jag försöker att förmedla något. Att jag har kärleksfulla människor runt omkring mig. Och att jag mår bra fysiskt"

"För att vi ska må bra är det viktigt att vi har sjukvården att lita på, utbildade personal och experter så vi kan räkna med er mycket mer än nu"

Fråga 2. Vad kan du själv göra för att må bra och hålla dig frisk?

Fysisk aktivitet, sömn, bra mat, vara med vänner, vila och återhämtning.

Citat hämtat ur svaren:

"För att jag själv ska må bra så är det viktigt för mig att ta hand om min hälsa och göra aktiviteter"

"Vila och vara med vänner och ge tid till mig själv"

"Det jag kan göra för att jag ska må bra är att umgås med personer som jag känner att jag mår bra med och som finns där för mig. Det jag kan göra för att hålla mig frisk är att klä mig efter vädret för då minskar man risken att bli sjuk ganska så mycket"

Fråga 3. Vad behöver du för stöd och hjälp när du inte må bra?

En majoritet av de som svarat uttrycker att de vill ha någon att prata med, någon som lyssnar.

Tillgänglig sjukvård

Citat hämtat ur svaren:

"Mest psykiskt stöd av någon nära som lyssnar, förstår och ger råd och stöttning."

"Jag behöver läkarstöd en bra sjukvård bättre än vad vi har idag så som att man måste vänta i kö i flera dagar."

"Förstående vuxna och ett bra bemötande ifrån sjukvårdspersonal."

Fråga 4. Hur tycker du att sjukvården i Värmland fungerar idag?

Svaren varierade från dåligt till superbra, men väntetiderna lyft som ett problem av många.

Citat hämtat ur svaren:

"Långa köer och många som får vänta länge. Oprofessionellt bemötande av sjuksköterskorna och dåliga arbetsförhållanden för dom som jobbar med sjukvård"

"Långa köer men jag får den hjälp jag behöver"

"Ni går ju på knäna för ni har ont om pengar men ni gör så gott ni kan ❤️"

Fråga 5. Vad skulle du vilja förbättra?

De flesta lyfter att de önskar få hjälp snabbare och att kötiderna behöver bli kortare. Flertalet lyfter även att det behövs mer personal inom sjukvården samt bättre arbetsförhållanden och lön för de anställda.

Citat hämtat ur svaren:

"Bättre arbetsförhållanden. Fler arbetare och ett bättre kösystem"

"Att man snabbt ska få hjälp om de behövs"

Fråga 6. Vill du jobba inom hälso- och sjukvården i framtiden, om ja, varför? Om nej, varför inte?

De flesta säger nej, och de anger att det beror på att de upplever jobbet som stressigt med låg lön eller att jobbet inte intresserar dem för de är intresserade av annat. De som svarar ja uppger att det är för att de vill hjälpa människor.

Citat hämtat ur svaren

”Ja. Jag älskar att hjälpa människor och att få folk att må bättre. Jag går vård och omsorg på gymnasiet och det är verkligen något som jag brinner för. Jag älskar att göra folk glada och att få folk att må bra”
”Nej, tror inte att jag skulle kunna ta den stressen”

Fråga 7. Är det något mer du vill tillägga?

Alla svarar nej, förutom en person som skriver ”Jag önskar fler förstående personal inom vård och omsorg”

Material från Unga regionutvecklare

Unga regionutvecklarna var på Sundsta-Älvkullgymnasiet i april 2024 och pratade med eleverna i drygt en timme. Eleverna fick svara på tre frågor genom att scanna en QR-kod.

Frågorna handlade om hälso- och sjukvård och

- vad de ville påverka,
- vad som hindrade dem från att påverka och
- hur de skulle vilja påverka.

Svar

- 30,7 procent (36 personer) av de unga som vi pratat med vill påverka i hälso- och sjukvården
- 69,4 procent (25 personer) av dessa har inte specificerat vad i hälso- och sjukvården de hade velat påverka
- 16,6 procent (6 personer) av dessa lyfter vårdköer/väntetider.
- 13,8 procent (5 personer) av dessa lyfter kommunikation och bemötande som viktigt.

Några citat

- ”Det är alldeles för långa väntetider inom vården för att få hjälp i tid.”
- ”Väntetiderna är för långa. Svårt att få tag i vård inom kommunen.”
- ”Sjukvården behöver verkligen förbättras så köerna blir kortare och man blir tagen mer seröst.”
- ”Bättre kommunikation mellan vård och individ så att man känner sig hörd och får den hjälp man behöver på ett smidigt sätt.”